

ELOFIZETÉSI ÁRAK

Fel évre . . 50 L - b.
Negyed évre 25 L - b.
Havónként . . 9 L - b.
Nyitólér sora 6 L - b.
Hird. peltisora 3 L - b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Avereseu-ut 4

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diószegi Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Hazafiatlan nacionalizmus

Costa-Foru leckéje a tulzóknak. — Védelmébe veszi a különböző népi kulturákat.

Costa-Foru, a kitűnő román publicista, az Adeverul mai számában figyelemreméltó cikket írt »Hazafiatlan nacionalizmus« címmel a hazafiasság és nacionalizmus kérdéseiről. A cikk a következő:

Sokan összetévesztik a nacionalizmus fogalmát a hazafiassággal. Veszedelemes tévedés. A háboru előtt minálunk a nacionalizmus fogalmát összezárták a hazafiassággal, minthogy az állam egységes nemzeti állam volt. Nagyrománia azonban sok népű és soknyelvű állam. Ezzel a ténnyel számolni kell, különben a realitá sok ellen cselekszünk, amiből sohasem származhatik haszon. Nem lehet elsiklani afelett a tény felett, hogy ma különböző nemzetiségek élnek itten, amelyeknek egyformán Románia közös hazájuk.

Keserűen csalódnak azok, akik azt hiszik, hogy konszolidáló munkát végeznek akkor, amikor a román nemzeti eszmé szolgálatába, állva üldözik a határaink között élő többi nép nemzeti eszméjét még kulturájukban és nyelvükben is. Ezek nem szervező, hanem éppen a legveszedelmesebb bomlasztó munkát végzik.

Ami még rosszabb, ezek nem ismerik föl azokat az előnyöket, amelyeket a határaink között létező kulturák különbözőségeiből nyerhetünk. Egy sok népű és sok nyelvű állam ugyanolyan előnyben van az egynyelvű fölött, mint a több nyelvet beszélő ember a fölött, aki csak egyet tud. Aki több nyelvet beszél, az több kulturát sajátíthat el. Ki tudná tagadni azt a nagy hasznot, ami ebből származik?

A háboru előtt, amidőn mi egységes nemzeti állam voltunk, Ausztria—Magyarország volt a sok népű és sok nyelvű állam. A magyar nacionalisták ábrándja volt akkor az, hogy Magyarországból egységes nemzeti államot alkossanak. Ez a törekvés képtelenség volt, amint azt a következmények ékesen beigazolták. Ne utánozzuk ezt a példát. Azok számára, akik Romániából egységes nemzeti államot akarnak csinálni, csak annyi mondanivalóm van, hogy Isten őrizzen meg ettől bennünket, mert az csak úgy lehetne, ha a régi határok térnének vissza.

Miért kíséreljük meg akkor a lehetetlent? Manapság minden nép kulturája az egyetemes kultura egyik részét képezi. Minden művelt embert természetes együttérzés kapcsol össze az egyetemes emberiséggel és a megtámadott kultura védelmezőjévé teszi, bárhol is jöjjön is a támadás és bármilyen művelődés ellen irányuljon is, mert hiszen minden emberi művelődés, legyen az új keletű, avagy

régi, egyaránt az egész emberiség közös kincse. Petőfi csak úgy mint Eminescu, ma már nem kizárólagos tulajdonai saját hazájuknak, hanem mindketten épp úgy közkinccsei Voltaire, vagy Goethe népének, mint Dante és Shakespeare nemzetének.

A magyar közművelődés, amelyet a rövidlátók nacionalista elvakultságukban ki akarnak irtani, alárendelve azt a miénknek, az egész világ minden részében védelmezőkre talál, akik mind ellenünk támadnának, azzal vádolva bennünket, hogy nem tudunk annak a helyzetnek magaslatára emelkedni, amelybe kerültünk.

Ezért hazafiatlanság nálunk a nacionalizmus s ez igazolja e cikk címét. Ajánlom minden nacionalistának, hogy szíveleje meg azt, amit elmondottam és különösképpen ajánlom figyelmébe a közoktatásügyi miniszternek, aki tulzott hévvel dolgozik az iskolák nacionalizálásán és kiáltó panaszokat vált ki. (Ujság 1924. márc. 9.)

A kereskedők és az ünnepnapok.

Mikor kell az összes kereskedőknek üzleteiket bezárniok. — A lugosi prefektura elvi döntése.

Régi panasza és sérelme Erdély és általában a csatolt területek kereskedőinek, hogy a hivatalos közegok egyéni elvek alkalmazásával, lezárásuk szerinti rendelték el az üzletek bezárását, igen gyakran még jelentéktelen ünnepnapon is. Az üzletek, bezárásának elrendelése igen sok esetben akkor történt, amidőn a kereskedőket már az egész napi rezi terhelte, amelyet a bezárás miatt azon a napon nem is hozhattak be.

Igy történt ez legutóbb Lugoson, a román Szent György napján. Rendőr járta végig az üzleteket a deklét folyamán és kényszerítette a kereskedőket a zárásra. Két lugosi fűszerkereskedő megtagadta a parancs teljesítését és hivatkozott arra, hogy törvényes intéz edes nem rendeli el ezen az ünnepnapon való zárva tartást. A rendőr feljelentette a kereskedőket, a rendőrbíró pedig 100—100 leu pénzbüntetésre ítélte őket. Felelősséget folytán az ügy a varmegyei prefektus elé került, aki elvi jellegű döntést hozott ebben a kérdésben.

A prefektura felmentette a kereskedőket a büntetés alól és az ítelet indoklásában kimondotta, hogy a kereskedőket nem lehet arra kényszeríteni, hogy a román vallási ünnepek alkalmával üzleteiket bezárják. Az indoklás hivatkozik a belügyminiszterium 89075. számú rendeletére — amelyet a Directiunea Administratiiei Generale si Statistice 1922 december hó 6 án adott ki. Franasovici belügyminiszteri államtitkár aláírásával — és amely megállapítja, hogy az ünnepnapok megtartása és az üzletek bezárása tekintetében a csatolt területeken a régi magyar törvények vannak érvényben. Ezt a törvényt módosította a hivatkozott belügyminiszteri rendelet, amely csak vasárnapokon és a két nemzeti ünnepnapon — május 10-én és a Hősök napján — kötelezi az összes kereskedőket üzleteik bezárására. Más vallási ünnepnapokon a kereskedők szabad tetszésétől függ az üzlethelyiségek nyitva tartása, illetőleg bezárása.

A lugosi prefektura sok megértést és méltánylást tartalmazó döntése kereskedelmi körökben általános megnyugvást keltett.

Levelesládánkból.

Nagyságos Asszony!

Négyszer olvastam át levelét, melyben siet megírni a „legfrissebb ujságot“. És igen kedvesen érdeklődik, hogy mit szölok hozzá?

Nem tagadom, büszkévé tesz e pár szava: „Szeretném véleményét hallani az esetről.“

... Irásztalom mellett ülök, tollal a kezemben. Az asztal felett, a legigazabb bírő, Krisztus Urunk képe. Bármí bánat, veszteség, csapás, megalázás ér az életben, elsirom e kép előtt. Ha öröm suhan át megtépászott lelkemen, melyet gyermekeim ragaszkodása, mosolya szerez nekem — e kép előtt köszönöm meg Istennek.

Most is e képet nézem, amint jobb keze mutató ujját felemelve tartja, mintegy fenyegetően:

— Ember, ne ítélj!... És én alázattal lehajtom fáradt fejemet.

Bocsásson meg Nagyságos Asszony, de úgy tetszik nekem, hogy e szomorú kép, szigorúan felemelt mutatóujjával, Önt fenyegetné meg és az Ön „intelligens társadalmát.“ Ember, ne ítélj!...

Nézzé Asszonyom, Ön is anya, én is anya vagyok és mi edes anyák nem szabad ítélkezniük. Nem szabad hangosan botránkozzunk, nem szabad megvetésünkkel senki gyermekét sujtatunk.

Leányaink vannak, jól nevelt, ártatlan, drága gyermekeink, kiket még az emberi lehellettől is féltünk. De lássa, az emberi élet olyan semmi, egy pillanat és árván maradnak féltett kincseink. Nem védi, nem óvja a mélyen látó edes anyai szem, a hatalmas szeretet.

Ugy e bár, tudunk sok olyan esetet, hogy hiába örködött az edes anya éber szeme, szeretete? Mégis megtörtént a baj...

Hiszen van-e ember, kinek nem üt egyszer a kísértés órája?... Mint Faustot az ördög megkísértette, ugy minden embert megkísért...

Elfulja valami messziről jött forróság, elzsiszbasztja az agyát, elkábítja a lelkét — hétköznapi dolog...

Szatadon csak vissza Ön emlékeinek multjába, nem hiszem, ne jutna eszébe egy-egy óra, melyben Önnek is ütött a kísértés?... Ugy e bár, régen volt és nem akar visszaemlékezni?

Mindig voltak és vannak tévedések és megtevedt emberek.

Hagyjuk mindnyájan csukva lelkünk szemetes ládáját, de dobjunk egy maroknyit sem embertársainkra. Ne feledjük, hogy felettünk van egy hatalmas Isten és én rendületlenül hiszem, hogy megalázza, eltiporja azokat, kik másokat szívesen aláznak meg.

Bocsássa meg Nagyságos asszony, ha kissé kemény voltam. Levele utolsó sorait köszöni hiva
.....s.....é.

HIREK

Szerda, márc. 19.

— **Sorozások.** E hó 23 án kezdődnek városunkban a sorozások. Téves, tehát az, hogy 29-én kezdődnenek a sorozások, mint volt közölni.

— **Az új végrehajtó.** Baresa Sándor városi végrehajtó lemondása folytán megüresedett végrehajtói állást Florea Joachimmal töltötték be.

— **A szombati hangverseny.** Rég nem látott érdeklődés vezeti be a szombati hangversenyt, melyet három marosvásárhelyi zeneművész, Zsizsmann Haják-Marthy rendeznek a főgimnázium tornacsarnokában. A hangversenynek érdekes művészi élvezete lesz Fejér Dóra hangversenyének szereplése is. Az estélyre — melynek gazdag műsorát egyik előző számunkban már közöltük — felhívjuk még egyszer közönségünk figyelmét azzal, hogy a hangverseny már 8 órakor megkezdődik, tehát mindenki igyekezzék pontos időben megjelenni.

— **Megdrágult a táviratozás.** Csekély 1 leuval drágult csak a táviratozás újabbán. Ennyit kell fizetni minden távirat után. Ezenkívül a táviratfeladó vigyen magával 50 banos se gélybélyeget és $\frac{1}{4}$ iv papírt, mert nincs a távirán távirati lap.

— **Minden művelt iparos** olvassa az Iparosok Lapját, mely tartalmas, érdekes cikkeket soroztat hozzá a legújabb számában is. Fel találja a maga rovatát minden iparos e lapban, ezenkívül a háziasszony megtalálja hasznos tudnivalóit. Az Iparosok Lapja negyedévi előfizetése 30 leu.

— **Köszönet.** Rác Károly színész halálával nyolcszáz leut gyűjtöttek a hátramaradt családjáért, amelyért ezután mond köszönetet özv. Rác Károlyné.

Jön az elmaradt Erzsébet királyné tragédiája.

— **A Vasárnapi Újság** ezen a héten külön számot szentel a kolozsvári bálnak, mely méreteiben és jelentőségeiben Erdély legjelentékenyebb társadalmi eseménye volt ebben a szezonban. Ehhez méltóan a Vasárnapi Újság színes címlappal, díszesebb kiállításban örökíti meg a bál festői mozzanatait. Ezenkívül természetesen most is hű krónikása a lap az utódállamok eseményeinek s a szövetségben is irodalmi értékű olvasmányokat tartalmaz. Ebben a számban új regényt kezd a Vasárnapi Újság, mely érdekes kelet-szibériai környezetben játszódik s amelyre külön felhívjuk az olvasóközönség figyelmét.

KÖZGAZDASÁG.

Rendelet a kisajátított ingatlanok tévesen kivetett adója tárgyában. Az Erdélyi Gazdasági Egylet még decemberben beadványt intézett a kolozsvári Pénzügyi Vezérigazgatósághoz, amely azon anomália megszüntetését célozta, hogy a kényszerbérbe adott, illetve kisajátított földek után még mindig a kisajátítást szenvedett volt tulajdonos tartozott az adókat is fizetni. Az egyesület kérésére a vezérigazgatóság az alábbi körrendeletet intézte 3368—1924. sz. a. az összes megyei pénzügyigazgatóságokhoz:

„Az egyenes adókra vonatkozó új törvény alkalmazásával kapcsolatosan a bizottságok egy része a mezőgazdasági adók kivetését a birtokok volt tulajdonosainak nevére eszközölte, dacára annak, hogy a birtok ki volt sajátítva.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet jelenti, hogy egyes helyeken, dacára annak, hogy a kisajátítás beigazoltatik, még sem történnek meg az intézkedések a helyesbítésre.

Felkérem, hogy minden ilyen eset az évi bizottság elé terjesztessék, amely a helyreigazítást eszközölje, megállapítva egyidejűleg azt a jövedelmet, amely után az újonnan birtokba helyezett megadóztatandók, valamint azt is, amellyel a volt tulajdonos maradt, feltéve, hogy nem volt teljességében kisajátítva.

Kolozsvár, 1924. márc. hó 5-én. *Simionescu* s. k., főigazgató. *Tosa* s. k., aligazgató.

Hogy tehát már mostan a gazdaközönség a rendelet adta előnyöket érvényesíthesse, figyelmébe ajánljuk mindenkinek, hogy haladéknélkül (minthogy a kivetési munkálatok már folyamatban is vannak), kérjék az illetékes pénzügyigazgatóságtól adójuknak leszállítását. Megjegyezzük, hogy az adótörvény szerint az eljárás, tehát jelen kérések is bélyegmentességet élveznek.

A beadványban feltüntetendő, hogy mennyi földadó lett 1923. évben kivetve és a kisajátítási határozatoknak megfelelőleg mennyi terület maradt a birtokos tulajdonában kisajátításmentesen, lehetőség szerint, főleg az utóbbi adatnál a kataszteri helyrajzi szám, terület, művelési ág, megállapított kataszteri jövedelem és földadó részletes feltüntetésével.

REGÉNYCSARNOK.

Bálványos bugása.

— Székelyföldi történelmi elbeszélés. —

Felei Fazekas Bertalan. 11

A szerzetes föltartja karjait, megáldja a tüzet s felfohászkodik az égre. Minden szem az ő szemébe bámulodik, minden szív az ő szíve szerint kezd verni. Leereszti karjait s kámzsáját kétfelől felfogja kissé.

— Vitéz vezér s várparancsoló, Den-gerik, tudós táltosok ti, őszrabonbárok, hunvitézek s ti matrónák, hunasszonyok s hunleányzók: keményen nézzetek, hogy erősen lássátok örökistenünknek minde- nekfeletti nagy hatalmasságát. Jézus Krisztus! — neveddel lépek a tűzbe, hogy bizonyosságot tegyek rólad a hitetlenek előtt. Most indulok. Lássátok, ugy-e?

— Lássuk, lássuk!

— Eggyet már léptem. Lépek még eggyet. Jobb lábom rajta az izzófán, ugy-e? S nem égett meg! Arcomot néz- zetek. Semmi fájdalom azon. Ballábom is egy tüzes törzsön. Assem ég meg! Szememet nézzetek. Könnyetlen és ra- gyog. Bejebb megyek. Bé a lángok közé. Ugy-e, hogy benn vagyok? S nem éget meg a tűz! Ugy-e a lángok közt állok? S nem fog a láng! Lássátok a szemetekkel. Tulajdon jó szemetekkel. És nem éjjel. Hanem nappal. Nem sötétben. Hanem fényes napon. Déli nap- sütésben. Nehogy boszorkányságnak mon- gyátok a földönfúli valóságot. Imé: az öröktől fogva való és örökké élő eggyetlen Isten véghefetlen hatalmassága ez.

— Csudálatos, csudadolog — mo- rogja a megmeredt sokaság.

— Ugy van, testvéreim! Istenünk csodát teve velem. Nektek! Hogy lássátok őt. Noha láthatatlan. Hogy érezzé- tek. Ámbár megfoghatatlan. Ki mindenütt vagyon s aki mindenható. Aki eggyetlen és aki örök. Aki szeret titeket is s aki magához fogad. Hogy az ő fiai legyetek tük is, valamint a világ minden népe. Hogy tuggyatok róla s hogy őt is imágy- gyátok. Merthogy Hadur nincsen! Atya- fiuszentlélek vagyon. A szencséges szent- háromság. Táltosok sincsenek többé! Jé- zus Krisztus vagyon!! S Krisztus ke- resztény szolgál, mük: katolikus pa- pok!!!

Az előbb még feszítségmedező, harsogó s röhögő rabonbán-had: sehol. A szerzetes szolgál mind.

— Magam küldettem ide, mint Krisztusnak felszentelt szolgálja, hogy megváltsalak sötét pogányságtokból ti- teket. Az isteni szentküldetésnek s koro- nás királyunk parancsolatjának eleget is teendek. Megparancsolom hát hunfér- fiak, nektek, hogy szájjatok le lovatok- ról, tüstént. A várparancsoló vezértől a legkisebb hunsuhancig: mind leszállotok a lovakról, rögvést!

A lovashad megmozdul. Leugrik a lováról mindahány.

(Folyt. köv.)

Városi mozi.

Montremartre grófnője.

(A mozi-iroda közlése.) Ne feledje senki, hogy a nagy sikert kiváltott *Szerelm tragédiája*, monumentális filmdrámának III. és IV. része: *Montremartre grófnője* március 19., 20. és márc. 22. és 23-án kerül bemutatásra szokott időben. Morendu grófnő Kittyt abban a hitben neveli fel, hogy szülői meghaltak. A grófnő mint ser- dülő leányt látja viszont Kittyt, amint anyja vélt sírkövénél imádkozik. Megjelenik a fegyház- ból megszökött Rabatin is, kihez Kitty vonzó- dik is, de Manon elűldözi őt. Rabatint egy fe- gyencőrsra féltékenységből megöli és minthogy ennek kapcsán kiderül az igazság s így a grófnő ártatlansága is, most már anya és gyermeke boldogan élhetnek együtt.

NYILTTÉR*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik feledhetetlen testvérünk, né- hai Mágori Endre temetésén résztvettek, ezután mon- dunk köszönetet.

Az elhunyt testvérei.

*) E rovatban foglaltakért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Jön! Szent Mihály Jön!
Werner Emil regénye.
Főszerepben: Petrovich Szvetisláv.

Génuában, Hágában

nem tudtak oly békét csinálni, melyik tartós legyen.

Egyedül csak **SZANTÓ** Kézdivásárhelyt

tud tartós és békebeli cipőt készíteni.

Olcsó és pontos kiszolgálás. Tartósságáért felel.

A tavaszi krumpli-vásárlást

megkezdtem. — NAPI ÁRON VESZEK. —

Érdekeltek keressenek fel a vasúti állomáson.

Pál Sándorné.

Eladó nagyobb mennyiségű, **fenyő-zsindely.**

Hossza 17—20 colig, szélessége tetszés szerint.

Ára 400—1500 leuig. Szerződni lehet levél által is:

SZÜCS JÁNOS

zsindelykészítőnél, GELENCE, Háromszékmegye.

Waggon-tételben is szállítok.

Ne fusson Brassóba,

itt is bevásárolhatja a város és vidék intelligenciája a

női szalma- és szörme-kalap

ujdonságait. — Több, mint 30 modell, leg- újabb fazon érkezik március 25-ikére.

Várjon addig! — Pénzt takarít meg!

Az utiköltséget is megspórolja!

KOVÁCS JÓZSEF, kalapgyáros

Vasut-utca 33. szám.

Eladó Gelencén egy 5 helyiségből álló

FAHÁZ

istálló kocsiszínnel. Esetleg a 2 holdas telek is. Érdeklődni lehet: **MIHALIK IMRÉNÉ, GELENCE.**

Barcsa Sándorné Beczmann Erzsike

női kalap és divatszalonjába megérkeztek

a legújabb divatu tavaszi és nyári női

TAGÁLKALAPOK

Virágok és kalap-diszek minden színben.

Ugyanott megrendelésre készülnek bortni és se- lyem kalapok a legújabb divat szerint.

Irodai alkalmazottat keres

helyi iparvállalat.

Cím megtudható a Könyvnyomda r.-t. üzletében.

Saját gyártmányu

TÉLI SZALÁMI,

zsir, sózott és füstölt szalonnák, füstölt sonkák és egyéb felvágottak napi áron kaphatók nagyban és kicsinyben.

Kovács Rudolf, hentes.

Egy teljesen jó, modern

íróasztal

helyszűke miatt olcsó áron eladó. Cím a kiadóban.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.